

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.09.1972, sp. zn. Tpj 48/72, ECLI:CZ:NS:1972:TPJ.48.1972.1

Číslo: 24/1973

Právní věta: Proti usnesení o zastavení trestního stíhání (§ 172 odst. 1, 2, § 188 odst. 1 písm. d/, odst. 2, § 223, § 231 odst. 1 a § 314c odst. 1 písm. c/ tr. ř.) a o postoupení věci (§ 171, § 188 odst. 1 písm. b/, c/, § 222, § 314c odst. 1 písm. b/ tr. ř.) není poškozený oprávněn podat stížnost, a to ani jde-li o usnesení vyšetřovatele a vyhledávacího orgánu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.09.1972

Spisová značka: Tpj 48/72

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Poškozený, Postoupení věci, Stížnost, Zastavení trestního stíhání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 43 odst. 1

§ 141 odst. 2

§ 142 odst. 1

§ 171

§ 172 odst. 1

§ 172 odst. 2

§ 188 odst. 1 písm. b

§ 188 odst. 1 písm. c

§ 188 odst. 1 písm. d

§ 188 odst. 2

§ 188 odst. 3

§ 222

§ 223

§ 223 odst. 4

§ 231 odst. 1

§ 314c odst. 1 písm. b

§ 314c odst. 1 písm. c

§ 314c odst. 2

§ 43 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24/1973 sb. rozh.

Proti usnesení o zastavení trestního stíhání (§ 172 odst. 1, 2, § 188 odst. 1 písm. d/, odst. 2, § 223, § 231 odst. 1 a § 314c odst. 1 písm. c/ tr. ř.) a o postoupení věci (§ 171, § 188 odst. 1 písm. b, c) , § 222, § 314c odst. 1 písm. b/ tr. ř.) není poškozený oprávněn podat stížnost, a to ani jde-li o usnesení vyšetřovatele a vyhledávacího orgánu.

(Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 9. 1972 č. [Tpj 48/72.](#))

Podle § 141 odst. 2 tr. ř. lze napadnout stížností každé usnesení vyšetřovatele a vyhledávacího orgánu, avšak usnesení prokurátora a soudu jen v případech, kde to zákon výslovně připouští. To platí i o usnesení o zastavení trestního stíhání.

V každém případě, kdy je proti usnesení kteréhokoli orgánu činného v trestním řízení přípustná stížnost, může ji však podat pouze osoba k tomu podle zákona oprávněná.

Podle § 142 odst. 1 tr. ř. může stížnost podat a) osoba, které se usnesení přímo dotýká; b) osoba, která k usnesení dala podnět svým návrhem, k němuž ji zákon opravňuje; c) další osoba, stanoví-li tak výslovně zákon (arg. slova v § 142 odst. 1 tr. ř. „Nestanoví-li zákon něco jiného“); d) prokurátor proti usnesení soudu (což stran usnesení o zastavení trestního stíhání stanoví ještě zvlášť § 188 odst. 3, § 223 odst. 4 a § 314c odst. 2 tr. ř.).

Poněvadž zákon nemá zvláštní ustanovení o právu poškozeného podávat stížnost, přichází u něho v úvahu jen případy uvedené pod a) a b). Může proto podat stížnost jen proti usnesení vyšetřovatele a vyhledávacího orgánu, pokud se takové usnesení poškozeného přímo dotýká nebo pokud k němu dal podnět svým návrhem, k němuž jej zákon opravňuje.

Zákon v § 43 odst. 1 tr. ř. opravňuje poškozeného činit návrhy na doplnění dokazování. Podle § 43 odst. 2 tr. ř. je poškozený, pokud má podle zákona (tj. podle občanského zákona, podle zákoníku práce nebo podle jiných zákonů) nárok na náhradu škody (rozumí se tu škoda majetková), jež mu byla způsobena trestným činem (přčinem), oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit tuto škodu.

Za této procesní situace lze za usnesení, které se poškozeného přímo dotýká, považovat pouze usnesení, jímž se rozhoduje přímo o jeho návrzích, k nimž je oprávněn podle § 43 odst. 1 tr. ř. O návrhu, aby byla obžalovanému uložena povinnost nahradit poškozenému škodu způsobenou trestným činem, uvedeným v § 43 odst. 2 tr. ř., lze však rozhodnout toliko rozsudkem (arg. slova v § 43 odst. 2 tr. ř. „v odsuzujícím rozsudku“ a § 228 tr. ř.), kterým se též rozhoduje, že se poškozený odkazuje se svým nárokem nebo se zbytkem tohoto nároku na řízení ve věcech občanskoprávních nebo na jiné příslušné řízení (§ 229 tr. ř.).

Poněvadž se usnesením o zastavení trestního stíhání přímo o nároku poškozeného na náhradu škody způsobené mu trestným činem naznačenými směry podle uvedených zásad nerozhoduje, nelze usnesení o zastavení trestního stíhání považovat za usnesení, které se poškozeného přímo dotýká.

Z tohoto hlediska nelze usnesení o zastavení trestního stíhání považovat ani za usnesení, k němuž dal poškozený podnět svým návrhem, k němuž jej zákon opravňuje.

Ani když poškozený podal oznámení o trestném činu, jímž mu byla způsobena škoda, čímž zavedl podnět k trestnímu řízení, nelze usnesení o zastavení trestního stíhání považovat za usnesení, k němuž dal poškozený podnět opravňující jej k stížnosti. Oznámení o trestném činu není totiž návrhem, k němuž zákon poškozeného opravňuje. Oznámení o trestném činu může učinit kdokoli bez zvláštního zákonného zmocnění. Takové oznámení není také podmínkou trestního řízení. Nelze je proto považovat za návrh ve smyslu § 142 odst. 1 tr. ř.

Co platí o stížnosti poškozeného proti usnesení o zastavení trestního stíhání, platí obdobně i o stížnosti poškozeného proti usnesení o postoupení věci (§ 171, § 188 odst. 1 písm. b, c) , § 222, § 314c odst. 1 písm. b/ tr. ř.).